

प्रदेश लोक सेवा आयोग
कोशी प्रदेश, विराटनगर, नेपाल

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत प्राविधिक तर्फ वन सेवा, **फरेष्ट रिसर्च समूह**, नवौं (९) तहको खुला, अन्तर स्थानीय तह र आन्तरिक अन्तर सेवा प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

यस पाठ्यक्रमलाई दुई भागमा विभाजन गरिएको छः

प्रथम चरण -लिखित परीक्षा

पूर्णाङ्क: २००

द्वितीय चरण -अन्तर्वार्ता

पूर्णाङ्क: ३०

परीक्षा योजना (Examination Scheme)

पत्र	विषय	खण्ड	परीक्षा प्रणाली	प्रश्न संख्या × अङ्क	समय	पूर्णाङ्क	उतीर्णाङ्क
प्रथम	प्रशासन, व्यवस्थापन र सेवा सम्बन्धी सामान्य विषय	(क) प्रशासन र व्यवस्थापन (Section-A)	विषयगत (subjective)	2×5 & 4×10=50 (Short & Long Answer)	१:३० घण्टा	५०	४०
		(ख) सेवा सम्बन्धी सामान्य विषय (Section-B)	विषयगत (subjective)	5×10=50 (Long Answer)	१:३० घण्टा	५०	
द्वितीय	सेवा सम्बन्धी प्राविधिक विषय		विषयगत (subjective)	4×15=60 (Critical Analysis) 2×20=40 (Problem Solving)	३ घण्टा	१००	४०

द्वितीय चरण:- अन्तर्वार्ता (Interview)

पूर्णाङ्क:- ३०

विषय	पूर्णाङ्क	उतीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	समय
अन्तर्वार्ता (Interview)	३०		बोर्ड अन्तर्वार्ता (Board Interview)	

द्रष्टव्य :

- लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी अथवा नेपाली र अंग्रेजी दुवै हुनेछ। सामान्यतया पाठ्यक्रममा जुन भाषा प्रयोग भएको छ सोही भाषामा प्रश्न सोधिनेछ।
- माथि उल्लिखित सेवा अन्तर्गतका सबै समूहको लागि प्रथम पत्र Section A (प्रशासन र व्यवस्थापन) को पाठ्यक्रमको विषयवस्तु एउटै हुनेछ। तर प्रथम पत्र Section B (सेवा सम्बन्धी सामान्य विषय) र द्वितीय पत्र (सेवा सम्बन्धी प्राविधिक विषय) का पाठ्यक्रम समूह अनुरूप फरक फरक हुनेछन्।
- प्रथम पत्रमा प्रत्येक खण्डको लागि छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिकाहरू हुनेछन्। उम्मेदवारले प्रत्येक खण्डका प्रश्नको उत्तर सोही खण्डका उत्तरपुस्तिकामा लेख्नुपर्नेछ।
- द्वितीय पत्रमा प्रत्येक प्रश्नको लागि छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिकाहरू हुनेछन्। उम्मेदवारले प्रत्येक प्रश्नको उत्तर छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिकामा लेख्नुपर्नेछ।
- यस पाठ्यक्रममा जुनसुकै लेखिएको भएता पनि पाठ्यक्रममा परेका ऐन, नियम, नीतिहरू परीक्षाको मिति भन्दा ३ महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधित भई हटाईएका वा थप गरी संशोधित भई कायम रहेका) लाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ।
- प्रथम चरणको परीक्षाबाट छनोट भएका उम्मेदवारलाई मात्र द्वितीय चरणको परीक्षामा सम्मिलित गराइनेछ।
- पाठ्यक्रम लागू मिति २०८१/५/२० देखि

प्रदेश लोक सेवा आयोग
कोशी प्रदेश, विराटनगर, नेपाल

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत प्राविधिक तर्फ वन सेवा, फरेष्ट रिसर्च समूह, नवौं (९) तहको खुला, अन्तर स्थानीय तह र आन्तरिक अन्तर सेवा प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

प्रथम पत्र : General Subject

Section (A): Administration & Management

(2 x 5 Marks & 4 x 10 Marks = 50 Marks)

१. राज्य र सरकार
 - १.१ नेपालको संविधान
 - १.२ राज्यशक्तिको बाँडफाँड, शक्ति पृथकीकरण, सन्तुलन र नियन्त्रण
 - १.३ सरकारको कार्यक्षेत्र र भूमिका
 - १.४ सङ्घीय प्रणाली: नेपालमा प्रशासनिक सङ्घीयता र वित्तीय सङ्घीयता
 - १.५ संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको अधिकार
 - १.६ संघ, प्रदेश र स्थानीय तहका सरकार बीचको अन्तरसम्बन्ध र समन्वय
 - १.७ सार्वजनिक नीति विश्लेषण, तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन र मूल्याङ्कन
२. लोकतन्त्र, मानव अधिकार र नेपाली समाज
 - २.१ समावेशी लोकतन्त्र
 - २.२ कानूनी राज्य र मानव अधिकार
 - २.३ प्रतिनिधित्वको सिद्धान्त र समानुपातिक प्रतिनिधित्व
 - २.४ सामाजिक न्याय र सामाजिक सुरक्षा
 - २.५ नेपाली समाजका विविध जातजाति/वर्ग समुदायहरूका सामाजिक, साँस्कृतिक, आर्थिक अवस्था र रहनसहन
 - २.६ आरक्षण, सकारात्मक विभेद, विविधता व्यवस्थापन र यसका चुनौतीहरू
 - २.७ सूचनाको हक एवं सार्वजनिक निकायको दायित्व
३. सार्वजनिक प्रशासन
 - ३.१ सार्वजनिक प्रशासनको अवधारणा, सिद्धान्त र कार्यहरू
 - ३.२ कर्मचारी प्रशासनका आधारभूत पक्षहरू
 - ३.३ प्रशासन र राजनीति बीचको अन्तरसम्बन्ध
 - ३.४ सार्वजनिक सेवा प्रवाह र यसका नवीनतम अभ्यासहरू
 - ३.५ आर्थिक प्रशासन, बजेट तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन, मूल्याङ्कन
 - ३.६ सार्वजनिक वित्त व्यवस्थापन (सार्वजनिक आय, खर्च तथा ऋण)
 - ३.७ आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली
४. व्यवस्थापन
 - ४.१ व्यवस्थापनको अवधारणा, सिद्धान्त र नवीनतम प्रवृत्तिहरू
 - ४.२ व्यवस्थापकको कार्य, भूमिका र सीपहरू
 - ४.३ उत्प्रेरणा, मनोबल, नेतृत्व, नियन्त्रण, समन्वय र निर्णय प्रक्रिया
 - ४.४ समूह गतिशीलता, संगठनात्मक व्यवहार, समूहकार्य र कार्य संस्कृति
 - ४.५ सार्वजनिक क्षेत्र व्यवस्थापन र नवोदित अवधारणाहरू

प्रदेश लोक सेवा आयोग
कोशी प्रदेश, विराटनगर, नेपाल

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत प्राविधिक तर्फ वन सेवा, **फरेष्ट रिसर्च समूह**, नवौं (९) तहको खुला, अन्तर स्थानीय तह र आन्तरिक अन्तर सेवा प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

- ४.६ व्यवस्थापन सूचना प्रणाली र सूचना प्रविधिको उपयोग
- ४.७ गुनासो व्यवस्थापन, तनाव व्यवस्थापन, सूचना व्यवस्थापन र समय व्यवस्थापन
- ४.८ सामूहिक सौदाबाजी र ट्रेड युनियन
- ५. **विकासका आयामहरू**
 - ५.१ विकास र पूर्वाधार प्रशासनको अवधारणाहरू र नवीनतम उपागमहरू
 - ५.२ नेपालमा योजनाबद्ध विकास र चालू आवधिक योजना
 - ५.३ विकासका आयामहरू: मानव विकास, दिगो विकास, समावेशी विकास, गरिबी निवारण, विश्वव्यापीकरण र स्थानीयकरण
 - ५.४ वातावरण, जनसंख्या, रोजगार र बसाइँसराई
 - ५.५ जलवायु परिवर्तन, जलवायु परिवर्तनले सामाजिक जीवनमा पारेको प्रभाव र अनुकूलन
 - ५.६ विपद् व्यवस्थापन
 - ५.७ नेपालमा विकासका चुनौती तथा राष्ट्रिय विकासका मुद्दा/सवालहरू
- ६. **शासकीय सुधार, सुशासन र व्यावसायिकता**
 - ६.१ नेपालमा शासकीय/प्रशासन सुधारका प्रयास र चुनौतीहरू
 - ६.२ सार्वजनिक सेवाको अवधारणा, विशेषता र आधारभूत मान्यताहरू
 - ६.३ सुशासन, पारदर्शिता र जवाफदेहिता
 - ६.४ सदाचार, व्यावसायिक नैतिकता र मूल्यहरू (Values)
 - ६.५ सम्पति शुद्धीकरण (Money Laundering) र भ्रष्टाचार निवारण
 - ६.६ विद्युतीय शासन (E-Governance)
 - ६.७ सार्वजनिक सेवा प्रवाहमा नवप्रवर्तन (Innovation)

प्रथम पत्र : General Subject

Section (B): सेवा सम्बन्धी सामान्य विषय
(5 x 10 Marks = 50 Marks)

- १. **ऐन, नियमावली र नीतिहरू**
 - १.१ प्रचलित निजामती सेवा ऐन र निजामती सेवा नियमावली
 - १.२ प्रदेश निजामती सेवा ऐन, २०७९, प्रदेश निजामती सेवा नियमावली, २०८१ (कोशी प्रदेश)
 - १.३ स्थानीय सरकारी सेवा (गठन तथा सञ्चालन) ऐन, २०८० (कोशी प्रदेश)
 - १.४ नेपाल वन सेवा (गठन, समूह, तथा श्रेणी विभाजन र नियुक्ति) नियमहरू, २०५१
 - १.५ वन ऐन, २०७६ र वन नियमावली, २०७९
 - १.६ राष्ट्रिय प्रकृति संरक्षण कोष ऐन, २०३९ तथा राष्ट्रिय प्रकृति संरक्षण कोष नियमावली, २०४१
 - १.७ राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण ऐन, २०२९
 - १.८ राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण नियमावली, २०३०
 - १.९ हिमाली राष्ट्रिय निकुञ्ज नियमावली, २०३६

प्रदेश लोक सेवा आयोग
कोशी प्रदेश, विराटनगर, नेपाल

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत प्राविधिक तर्फ वन सेवा, **फरेष्ट रिसर्च समूह**, नवौं (९) तहको खुला, अन्तर स्थानीय तह र आन्तरिक अन्तर सेवा प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

- १.१० वन्यजन्तु आरक्ष नियमावली, २०३४
- १.११ वातावरण संरक्षण ऐन, २०७६ तथा वातावरण संरक्षण नियमावली, २०७७
- १.१२ कोशी प्रदेश वातावरण संरक्षण ऐन, २०७६ तथा कोशी प्रदेश वातावरण संरक्षण नियमावली, २०७७
- १.१३ निजी वनजंगल राष्ट्रियकरण ऐन, २०१३
- १.१४ जलचर संरक्षण ऐन, २०१७
- १.१५ भू तथा जलाधार संरक्षण ऐन, २०३९
- १.१६ बिरुवा संरक्षण ऐन, २०६४
- १.१७ स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४
- १.१८ संघ, प्रदेश र स्थानीय तह (समन्वय तथा अन्तरसम्बन्ध) ऐन, २०७७
- १.१९ Herbs and Non-Timber Forest Products (NTFP) Development Policy, 2061
- १.२० National Wetland Policy, 2069,
- १.२१ National Forest Policy, 2075
- १.२२ National Environment Policy, 2076,
- १.२३ National Climate Change Policy, 2076
- १.२४ कोशी प्रदेश वन ऐन, २०७७ र वन नियमावली २०८०

२. सेवा समूहसँग सम्बद्ध विषयहरू

- २.१ वन क्षेत्रको लागि वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन निर्देशिका, २०५२
- २.२ संघीय र कोशी प्रदेशको चालु आवधिक योजना (वन र वातावरणसँग सम्बन्धित)
- २.३ वन व्यवस्थापनमा महिला सहभागिता र वन पैदावारको दिगो बिकास कार्यक्रम
- २.४ नेपालमा वन नर्सरी, प्राकृतिक वन र वृक्षारोपण वन व्यवस्थापनको क्षेत्रमा भएका अनुकरणीय अनुसन्धानका पक्षहरू
- २.५ नेपालको वन सर्वेक्षण तथा अनुसन्धानमा हालसम्मका कामहरू तथा नतिजा
- २.६ वन, जैविक विविधता तथा वातावरण सम्बन्धी अन्तराष्ट्रिय सम्मेलनहरू र यिनको कार्यान्वयन
- २.७ वन र अनुसन्धानमा अन्तराष्ट्रिय र सरकारी तथा गैर सरकारी संस्थाहरूको भूमिका
- २.८ सेवा, समूह सम्बन्धित मन्त्रालयको सांगठनिक ढाँचाको विश्लेषण तथा सुधारका सम्भावनाहरू
- २.९ वन अनुसन्धानका क्षेत्रमा देखा परेका समसामयिक समस्या, चुनौती र सुधारका सम्भावना
- २.१० Cross country migration of birds and wild animals
- २.११ National Environmental Impact Assessment (EIA) Guidelines
- २.१२ National Forest Inventories and their results
- २.१३ Forest Resources and Statistics of Nepal and Koshi province
- २.१४ Chure Terai Madhesh Conservation and Management Master Plan, 2074
- २.१५ Nepal Environment Policy and Action Plan, 1993
- २.१६ Nepal National Biodiversity Strategy and Action Plan (2014-2020)
- २.१७ Forestry Sector Strategy (2016-2025)
- २.१८ Gender, Equity, Social Inclusion and Governance in Forestry sector in Nepal

प्रदेश लोक सेवा आयोग
कोशी प्रदेश, विराटनगर, नेपाल

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत प्राविधिक तर्फ वन सेवा, **फरेष्ट रिसर्च समूह**, नवौं (९) तहको खुला,
अन्तर स्थानीय तह र आन्तरिक अन्तर सेवा प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

नमूना प्रश्नहरू

१. नेपाल पक्षराष्ट्र भएका जैविक विविधता तथा वातावरण सम्बन्धी अन्तराष्ट्रिय सन्धी र सम्मेलनहरूको चर्चा गर्दै जैविक विविधता महासन्धी कार्यान्वयनमा नेपालले गरेको भूमिकाको बारेमा उल्लेख गर्नुहोस । (४+६)
२. वन अनुसन्धानका दृष्टिकोणबाट हालको कोशी प्रदेशको वन तथा वातावरण मन्त्रालयको कार्यजिम्मेवारी र सांगठनिक ढाँचाको विश्लेषण गरी यसलाई सक्षम, प्रविधीयुक्त र प्रस्तिस्पर्धी बनाउन के कस्ता सुधार गर्नु पर्दछ ? बुंदागत रूपमा लेख्नुहोस । (३+७)
३. राष्ट्रिय प्रकृति संरक्षण कोष ऐन, २०३९ अनुरूप व्यवस्थापन भइरहेका संरक्षित क्षेत्रहरूको चर्चा गर्दै कोशी प्रदेशमा राष्ट्रिय प्रकृति संरक्षण कोषसंग संरक्षणमा सहकार्य गरी वन तथा वन्यजन्तुको अनुसन्धानका लागि गर्न सकिने क्षेत्रहरू पहिचान गरी बुंदागत रूपमा उल्लेख गर्नुहोस । (५+५)

प्रदेश लोक सेवा आयोग
कोशी प्रदेश, विराटनगर, नेपाल

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत प्राविधिक तर्फ वन सेवा, **फरेष्ट रिसर्च समूह**, नवौं (९) तहको खुला,
अन्तर स्थानीय तह र आन्तरिक अन्तर सेवा प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

द्वितीय पत्र: सेवा सम्बन्धी प्राविधिक विषय

(4 x 15 Marks & 2 x 20 Marks = 100 Marks)

1. Forestry Research in General

- 1.1. Concepts, Principles and Practices of research methods applicable to forestry and natural resources
- 1.2. Types of research (Basic and applied, on station/on farm and laboratory, biological and social, participatory, out-reach and action research)
- 1.3. Preparation of forest research / survey protocols
- 1.4. Field implementation of forestry research and survey activities
- 1.5. Dissemination of research results/survey information using various means such as training, extension, publication, and result demonstration
- 1.6. Current issues in forestry research in Koshi Province, Nepal and around the SAARC countries

2. Statistical methods and Experimental design

- 2.1. Theories and principles of experimental design
- 2.2. Application of experimental design in forestry research
 - 2.2.1 Structure and function of blocking, randomization, and replications
 - 2.2.2 Treatment structure, contrast and function, main effect and interactions, experimental unit, plot shape, size, and field layout
- 2.3. Designs used in forestry experimentation. (Randomized Complete block design, Split plot design, Latin square design, Factorial experiments)
- 2.4. Statistical methods used in forestry research
 - 2.4.1. Concept and use of statistical parameters (Variance, covariance, coefficient of variation, standard error, correlation coefficient, normality and transformation, confidence interval)
 - 2.4.2. Statistical tests (t-test, f-test, Scheffe's test, chi-square, Bartlett' test)
 - 2.4.3. Analysis of variance and covariance analysis
 - 2.4.4. Linear and multiple regression and correlation
 - 2.4.5. Linear and non-linear models
 - 2.4.6. Estimation and analysis of proportion
 - 2.4.7. Models and distribution of frequency data
 - 2.4.8. Repeated measurements and bivariate analysis
- 2.5. Social and Environmental research methods in forestry
 - 2.5.1. Socio-economic surveys methods (PRA, RRA, D&D, action research, participant observation)
 - 2.5.2. Environmental Impact Assessment of Forestry Programs (Scoping and TOR, Impact Assessment, Environmental Monitoring and Auditing)
- 2.6. Statistical analysis using various computer software (e.g., SPSS, EXCEL, Genstat, Minitab, Instat, Mstat, Statgraphics)
- 2.7. Interpretation of research results and scientific paper writing

प्रदेश लोक सेवा आयोग
कोशी प्रदेश, विराटनगर, नेपाल

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत प्राविधिक तर्फ वन सेवा, **फरेष्ट रिसर्च समूह**, नवौं (९) तहको खुला,
अन्तर स्थानीय तह र आन्तरिक अन्तर सेवा प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

3. Forestry Research Survey, Inventory and Mapping

- 3.1. Principles and practices of Forest Resource Survey, Inventory and Mapping
- 3.2. Application of different tools and techniques in Forest Survey, Inventory and Mapping and Photogrammetry, Cartography and Digital Mapping
- 3.3. Design and use of various Sampling Procedures
 - Simple random sampling
 - Systematic sampling
 - Cluster sampling
 - Sampling unequal size units
 - Stratified random sampling
 - Double sampling
 - Two-stage sampling
 - Size and shape of sample unit
- 3.4. Forest mensuration and biometrics
 - Measuring forest and trees
 - Preparation of growth, volume, yield, and biomass tables
- 3.5. Methods of socio-economic and marketing surveys applicable in forestry
- 3.6. Inventory of NTFP and on farm tree resources, census of wildlife population

4. Remote sensing, GIS and Space Technology

- 4.1. Concepts, Principles and practices of Remote Sensing, GIS and Space Technology
- 4.2. Application of modern tools and techniques for Remote Sensing, GIS and Space Technology
- 4.3. Visual Interpretation of RS Imageries
- 4.4. Vegetation Classification from Satellite Imagery
- 4.5. Detection and Monitoring of land use/land cover change using RS and GIS

5. Silviculture and Forest Management

- 5.1. Principles and practices of Silviculture and Management of natural and plantation forest
- 5.2. Designing, Implementing and reporting of research activities related to natural forest silviculture and management
 - 5.2.1. Silvicultural systems, natural regeneration, forest growth and yield, thinning, pruning, timber stand improvement
 - 5.2.2. Reduced impact logging, processing, marketing and industrial utilisation
 - 5.2.3. Tree physiology, wood anatomy and properties, seasoning techniques
- 5.3. Generation, verification and dissemination of technologies related to plantation silviculture and management
 - 5.3.1. Forest seed biology and seed testing, establishment of seed stands/orchards
 - 5.3.2. Propagation techniques of forest trees (via seed, vegetative methods and micro propagation)
 - 5.3.3. Techniques of plantation establishment in different sites
 - 5.3.4. Progeny and provenance testing
- 5.4. Research methods related to tree and forest health and its management
 - 5.4.1. Forest ecology
 - 5.4.2. Forest fire management

प्रदेश लोक सेवा आयोग
कोशी प्रदेश, विराटनगर, नेपाल

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत प्राविधिक तर्फ वन सेवा, **फरेष्ट रिसर्च समूह**, नवौं (९) तहको खुला,
अन्तर स्थानीय तह र आन्तरिक अन्तर सेवा प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

- 5.4.3. Principles of forest disease/insect management
- 5.4.4. Integrated insect/pest management strategies
- 5.4.5. Insect/pest of major forest types of Nepal
- 5.5. Forest genetics and Tree Improvement
 - 5.5.1. Concepts, Principles and Practices of Forest Genetics and Tree Improvement and its application in forestry
 - 5.5.2. Production, management and supply of forest seeds via establishment of seed stands/orchards and through international seed networks
 - 5.5.3. Assessment of genetic traits (qualitative and quantitative gains)
 - 5.5.4. Designing implementation and reporting genetic experiments (tree breeding, hybridization, molecular technology)
- 6. Agroforestry and NTFPs**
 - 6.1. Concept, Principles and Practices of Agroforestry
 - 6.2. Major Agroforestry systems of Koshi Province, Nepal and the SAARC countries
 - 6.3. Major Non-Timber Forest Products of Socio-economic importance in Koshi Province and Nepal (bamboo and rattan, medicinal and aromatic plants, wild fruits, wild animals' products, resin, taxol)
 - 6.4. Developing and disseminating appropriate technologies for cultivation management, value added processing and marketing of agroforestry trees/Multipurpose tree species and high value NTFPs
 - 6.5. Role of research in Indigenous knowledge, Agroforestry and NTFPs in sustainable agriculture/forestry
 - 6.6. Appropriate technologies available for the domestication, commercialisation and marketing of major agroforestry trees and high value NTFPs in Nepal with specific preference to Koshi province
 - 6.7. Application of appropriate research methods in, wild flora and fauna
- 7. Soil plant and water relation**
 - 7.1. Forest soils, properties and classification systems
 - 7.2. Soil-plant-water relationship
 - 7.3. Designing and implementing experiments on
 - 7.3.1. Tree-crop interaction
 - 7.3.2. Soil and plant nutrients, site quality, soil fertility and fertilization
 - 7.3.3. Bioengineering
 - 7.3.4. Soil loss monitoring
 - 7.4. Application of modern tools and techniques for analyzing soil and plant nutrients and running soil and plant analytical facilities
 - 7.5. Appropriate Soil Conservation and Watershed Management techniques and practices applicable for Nepal with special attention to Koshi province.
- 8. Forest Biodiversity, Socio-economic and Environmental Research**
 - 8.1. Concepts, principles and practices of Forest Biodiversity conservation, management and utilization in Nepal with special attention to Koshi province
 - 8.2. Various approaches adopted in the management of National parks and conservation areas, Buffer Zones, Wild Flora and Fauna in Nepal
 - 8.3. Role of Protected Areas in Ecotourism in Nepal
 - 8.4. Forest Certification: Concept, Practices, and experience in Nepal
 - 8.5. Socio-economic and Environmental Impact Assessment of Forestry programmes

प्रदेश लोक सेवा आयोग
कोशी प्रदेश, विराटनगर, नेपाल

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत प्राविधिक तर्फ वन सेवा, फरेष्ट रिसर्च समूह, नवौं (९) तहको खुला, अन्तर स्थानीय तह र आन्तरिक अन्तर सेवा प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

- 8.5.1. Scoping and TOR
- 8.5.2. Impact Assessment
- 8.5.3. Environment Management Plan
- 8.5.4. Environmental Monitoring and Environmental Auditing

नमुना प्रश्नहरू

1. In Nepal, the activities of Forest Survey and mapping are more prioritized rather than equally working in forestry research. What may be the reasons behind this situation? How the results of forest survey and research can be incorporated in planning and implementation of the annual program of Koshi province Forest Ministry. Please explain with your views. (5+10)
2. What are the roles of research in conserving and promoting indigenous knowledge on Agroforestry? Explain about appropriate technologies available for the domestication, commercialisation, and marketing of major multiple use agroforestry trees in Nepal. (5+10)
3. नेपालमा तराइ र चुरेको प्राकृतिक वनको उत्पादकत्व बढाउन के कस्ता अनुसन्धानात्मक कार्यक्रमहरू संचालन गरिएका छन्? यी अनुसन्धान कार्यक्रमको संचालनमा के कस्ता समस्याहरू देखा परेका छन्? समीक्षा गरी ती समस्या समाधान गर्न उपयुक्त सुझावहरू दिदै सो को कार्यान्वयनको खाका प्रस्तुत गर्नुहोस । (५+५+१०)
4. According to FAO, the annual rate of Forest loss is ca. 10 mi hectares, while the FRA Nepal showed the increase in forest area Nepal by 5% in last 15 years. Critically analyze these two scenarios of global forest loss and Nepal's forest gain. Suggest the policy recommendations to capitalize the increased forest resources for Nepal's national interest. (5+5+10)